

Saprast cilvēku sirdis

Rīt – 29. augustā – Ogres Svētā Meinarda Romas katoļu baznīcas prāvests Konstantīns Bojārs atskatās uz sava mūža 75 gadiem.

Vērtēt cilvēkus gan pēc darbiem, gan sirdsapziņas – tik atbildīgu mūža misiju Dievs uzticējis Konstantīnam Bojāram. Būdams Iekšlietu ministrijas galvenais speciālists, viņš izskatījis vairākus tūkstošus padomju okupācijas orgānu nelikumīgi represēto Latvijas pilsoņu lietu, noformējot rehabilitācijas dokumentus. Savukārt kristiešu tūkstoši, krītot ceļos, ir atvieglājuši pie viņa savas dvēseles.

Baznīcas uzcēla... pats

Lai varētu sludināt Dieva vārdu Bojārs, tēlaini izsakoties, baznīcas uzcēla... pats. Skaisto celtni Meža prospektā 1, kurai nule atzīmēja 10 gadu jubileju. Katoļticīgie – latvieši, lietuvieši, poļi, arī krievi – uz dzīvi Ogrē apmetās pārsvarā pēc kara, taču vismasveidīgāk – pēc atgriešanās no izsūtījumiem un lēģeriem, kad daudziem represētajiem nācās meklēt jaunu dzīvesvietu. Viņiem bija nepieciešama arī garīgā aprūpe, ko daļēji kompensēja

Jāņa Mozūļa foto

Vienlaikus ar Ogres Svētā Meinarda Romas katoļu baznīcas desmit gadu jubileju uz mūža 75 gadiem atskatās dievnama pirmais prāvests Konstantīns Bojārs.

Rīgas Dievnamu tuvums. Taču ogrēniešu vajadzības pēc savas baznīcas auga augumā. Arhibīskaps Jānis Pujats ilgstoši kritiski pētīja savus kolēģus, mēģinot

saprast – kurš no viņiem būs lietaskoks? Izvēle krita uz Rīgas Svētā Antona draudzes prāvesta palīgu. 1995. gadā arhibīskaps Konstantīnu Bojāru iecēla par

Salaspils–Ogres–Birzgales katoļu draudžu prāvestu.

Dievnamu celtniecības abās pilsētās risinājās vienlaikus.

Saprast cilvēku sirdis

> 1. lpp.

Neapjukt birokrātijas «džungļos», kāda tolaik (un arī tagad!) ir jautājumu kārtošana valsts iestādēs, prāvestam Bojāram palīdzēja augstākā juridiskā izglītība. Viņš beidzis LVU Juridisko fakultāti.

– Celtniecībā gan biju pilnīgs neprāša: brīnījos, kas tie par «spilveniem», kas jāliek ēku pamatos, – atceras Bojārs. Taču darbu vadītājs Oļģerts Tamovičs mani ātri vien izskolēja. Tagad bez lielīšanās varu teikt: šo to no celtniecības zinu!

Mūsu otrā Aglona

Pie Konstantīna Bojāra atbalstu meklēja arī ikšķīlieši. Tika nodibināta Ikšķiles Romas katoļu draudze. Tā sāka sakārtot pirmo kristietības svētvietu Latvijā – salu Daugavas vidū. To atbrīvoja no krūmiem, iekonservēja Livonijas bīskapa Svētā Meinarda vēl pirms deviņiem gadsimtiem celtās mūra baznīcas drupas. Šodien Svētā Meinarda sala ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Tā ir mūsu otrā Aglona, kur svinēt Svētā Meinarda svētkus ik gadu dodas simtiem svētcelnieku. Baltais krusts uz zilo ūdeņu fona ik vakaru aicina pavērot krāšņo saulrietu.

– Mēs bijām diktī tālredzīgi, – stāsta Bojārs. – Jūtot, ka kāds var privatizēt arī Daugavas malu, steidzami nopirkām zemi, kur ierīkojām laivu piestātni. Svētcelniekiem vai tūristiem caur svešu privātīpašumu nokļūt uz salas būtu lielas problēmas.

Klausoties prāvestu, kļūst skaidrs, ka nav tālu laiks, kad par sava veida svētvietu kļūs visa Ikšķile. Sarūpēta zeme, kur uzstādīts Baltais krusts: šeit būs jaunā Ikšķiles Romas katoļu baznīca. Nobeigumam tuvojas klostera būve. Drīzumā pilsēta saņems lepnu dāvanu: tās centrā pacelsies monuments ar pirmā apustuļa Svētā Meinarda skulptūru. Somijas granītā šo iespaidīgo mākslas darbu, kas kopā ar postamentu pacelsies sešu metru augstumā, kaļ tēlnieks Viktors Suškevičs.

Iestrādes tālākai nākotnei

Apbrīnojama ir prāvesta Konstantīna Bojāra teiksim tā – perspektīvas izjūta. Visvērtīgākais nekustamais īpašums Latvijā šobrīd ir zeme: baznīca, sadarbojoties ar Ogres novada pašvaldību, to steidz iegādāties nākamajiem Dievnamiem.

– Ja ir zeme, tad kaut ko var būvēt, – saka prāvests. – Skatāties arī tālāk, piemēram, uz Ropažu novadu, kur dzīvo pāri par 6 tūkstošiem iedzīvotāju, bet katoļu baznīcas nav. 25.augustā tur noturējām pirmo dievkalpojumu.

Baznīcu celtniecībai zeme iegādāta Birzgalē, Lauberē, Ķeipenē. Nākotnē jauns Dievnams iecerēts Ķegumā – ļoti skaistā vietā. Projektus piemeklēs tādas, kas dabiski iekļautos Latvijas lauku ainavā. Pirmā bezdelīga jau ir redzama Lēdmanē, kur pirms diviem mēnešiem iesvētīja gulbūves baznīcu. Pagaidām tādu vienīgo ne tikai Latvijā, bet iespējams, Eiropā.

Klusēšanas noslēpums

Garīdznieka misija cilvēkam uzliek Klusēšanas noslēpumu. Vaicāts par padomju varas gadiem, Konstantīns Bojārs (to lauk saukts par Kostju!) kā skaldīt noskalda:

– Man par savu pagātni nav noslēpumu un nav kauns. Jūtos gandarīts, ka, strādājot tā laika Iekšlietu ministrijas struktūrās, – nejaukt ar Valsts Drošības komiteju! – varēja cīnīties ar kriminālnoziedzniekiem. Pārsvārta tie bija zagļi, laupītāji.

Par daudz smagākiem noziegumiem tiesātie nereti iegriežas baznīcā: ne jau krustu pārmetst vai kaut ko nožēlot. Vajadzīgs padoms, kāda kapeika naudas... «Dai sprāvu!» – pavēl priesteris. Tā, protams, tiek pasniegta ar smīniņu... «Tu neesi audzinājis savus bērnus, saku, tev ir četras sodāmības, tanī skaita – par ļaunprātīgu izvairīšanos no alimentu maksāšanas. Ko tu tagad dari!»

Nu gan acis ir lielas! Nevar taču zināt, ka runā ne tikai ar

Foto no personiskā arhīva

1954.gada 17.septembrī – pirms aiziešanas sarkanarmijā armijā.

garīdznieku, bet arī ar bijušo policijas pulkvežleitnantu. Pēc universitātes beigšanas dienestu iekšlietu struktūrā Bojārs sāka, būdams operatīvais pilnvarotais, tad – kā vecākais inspektors kriminālmeklēšanā. Visbeidzot – Rīgas pilsētas Maskavas rajona iekšlietu daļas priekšnieka pirmais vietnieks. No 1990. gada līdz atvaļināšanai no dienesta bijis Nelikumīgi represēto pilsoņu rehabilitācijas galvenais speciālists.

Interesants ir viņa tā laika raksturojums: «...ikdienas darbā parādīja sevi kā kvalificētu juristu, disciplinētu darbinieku, iejūtīgu un atsaucīgu pret apmeklētājiem. Ar darbabiedriem draudzīgs un izpalīdzīgs.»

Jautājums ir šāds: vai pozitīvā raksturojuma devējs zināja, kas ir šis Kostja? 1958.gada 15.maijā Bīskaps Pēteris Strods Svētā Jēkaba katedrālē Konstantīnu Bojāru ordinēja par garīdznieku.

Lūk, Baznīcas Klusēšanas noslēpums!

Pēc negaisa nakts

Taču ir brīži, kad savu garīgo tēvu – tāds man ir prāvests Konstantīns Bojārs – ieraugi,

Foto no personiskā arhīva

1954.gada 8.novembrī – Konstantīns Bojārs (pirmajā rindā vidū) armijā.

Foto no personiskā arhīva

1958.gada 15.maijs. Bīskaps Pēteris Strods Konstantīnu Bojāru (pirmais no kreisās) ordinē par priesteri.

kā saka – neparastākā rakursā. Neaizmirstama ir kāda nakts Ogres rajona Centrālās slimnīcas ķirurģiskajā nodaļā. Palātās zibenīgi izplatījās vēsts: ievietots Bojārs! It kā neviļus izgāju gaiteni: jā, tas bija viņš. Sirds pielīdza ar prieku: prāvests savus grūtumus dala ar pārējiem slimniekiem – pārpildītās istabās, izgultās gultās, ēdot sanitāru pienesto maltīti. Lai gan – ja tā padomā – varēja taču sev nodrošināt labākus apstākļus...

Bet viņš bija kopā ar mums. Un, paldies Dievam, jo naktī sākas tik nikns negaiss, ka drebēja pat slimnīcas sienas. Taču mani nebaidīja ne pērkons, ne zibens: sajutu priesteru lūgšanu.

No rīta meklēju iespēju pārmināt kādu vārdu ar garīdznieku. Bojārs sēdēja ārā uz soliņa un ar

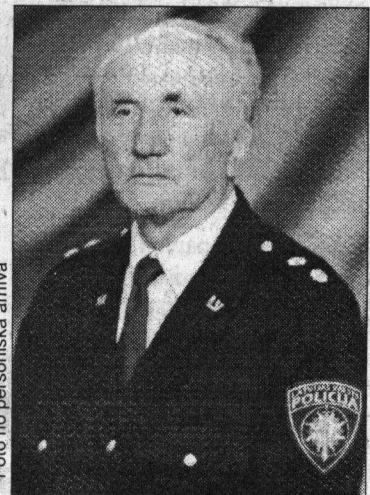

Foto no personiskā arhīva

1994.gada jūnijā Konstantīns Bojārs – Iekšlietu ministrijas Nelikumīgi represēto pilsoņu rehabilitācijas nodaļas galvenais speciālists.

lielu īsta vīrieša kabatnazi laucnieciski mizojā ābolu...

ANNA LIEPNIECE